

פרשת בלק

ויקח רומח בידו - האם מותר להכניס נשק לבית המדרש? (כה, ז)

רבותינו אמרו (סנהדרין פב.) ויקם מתוך העדה ויקח רמח בידו, "מכאן שאין נכנסין בכלי זיין לבית המדרש". ופירש"י: ויקם ויקח, מכלל דעד השתא לאו בידו היה. והנה לפי"ז מי שיש לו אקדח, לא יוכל להכניסו עימו. אך בגמרא שם מסופר שפנחס נכנס עם הרומח, אלא שלפני כן פירק את הברזל מהעץ שתחוב בו, וכיסהו במלבושו ונכנס ל"בית המדרש". ע"ש. ולפי"ז אם אדם יש עימו נשק רשאי ליכנס עימו אם "מכסהו" ואינו ניכר.

והנה גם לענין "בית הכנסת" כתב השו"ע (א"ח סימן קנא ס"ו): מותר ליכנס בבית הכנסת במקלו ובתרמילו ובאפונדתו. "ויש אוסרין ליכנס בסכין ארוך, או בראש מגולה." הרי שאסור ליכנס בכלי זיין". אלא שכאן כתב "בסכין ארוך". ולכאורה יש לפרש כי אילו היה סכין קצר, מותר ליכנס. וההפך, כי סכין ארוך אי אפשר לכסותו, ובסכין קצר אפשר לכסותו. וא"כ בית המדרש ובית הכנסת דינם שווה, שאם "מכסה ואינו ניכר", מותר. א"כ ה"ה לענין אקדח. ובאמת כן פירשו באחרונים הובא בכה"ח (סימן קנא) לפי"ז אם ה"רובה ארוך", אין ליכנס בו לבית הכנסת ולבית המדרש. לפי שאי אפשר לכסותו אא"כ יעטפנו עם בגד גדול.

ויתכן שאם יכנס עם רובה גדול או סכין ארוך, ויכניסנו תחת ארון או ספסל, זהו ג"כ נקרא כיסוי. כי העיקר שאינו נראה. וכעין מה שכתבו האחרונים שהכהנים בעלייתן לדוכן, יצניעו המנעלים תחת הספסלין כמ"ש בכה"ח (סי' קכח אות ל). וע' ברית כהונה (מע' נ אות ג). ובפרט אם הספסלים פחות משלשה דהו"ל כלבוד. ועיין בסוגיית הגמרא ברכות (דף כה סע"ב) ואכמ"ל.

ובאמת בספר תורה תמימה (ס"פ בלק אות יח) כתב שתמוה הלשון "או בראש מגולה" מה שייכות שני עינים הללו. ועוד דאיסור של ראש מגולה כבר נזכר (בסימן צא). ולכן כתב שיש כאן טעות דפוס קלה. וצריך לומר כך: יש אוסרין ליכנס בסכין ארוך אם הראש מגולה". כלומר לא על ראש אדם אלא על ראש הסכין שאם ראשו של הסכין מגולה אסור. עכ"ד. לפי"ז הדין של כיסוי מקורו בדברי בעל ההלכה. (וע' בספר "אליה רבה" שם).

אכן לכאורה יש בסעיף הנ"ל סתם ויש. ולפי שסתם משמע דמותר הכל ולזה בא "יש אוסרים" לאסור כניסה בסכין. ולפי"ז, הלכה כסתם ומותר. אולם יש מקומות שנאמר בלשון "יש אומרים" אבל אינו בא לחלוק כלומר אין כאן מחלוקת. אלא לפי שזו הלכה חדשה לא נזכרה בתלמוד או בגדולי הראשונים, לכך כותבה בלשון זו. אפס, יש להעיר מהגמרא שבת (דף יז:): נעצו חרב בבית המדרש וכו'. וע"ע בסנהדרין (דף צד:): על פתח וכו'. ע"ש. [ברם, כל הדיון, כשאין סכנה, אבל בזמנים ומקומות שצריכים להיות במצב הכן וכדומה, מותר]. ואמנם מכל הדברים הנ"ל נראה שרק בבית הכנסת ובבית המדרש אין ליכנס אבל המתפלל תפילה בביתו, מותר לישא עליו נשק. אכן בשו"ת ציץ אליעזר (ח"י סימן יח) הוכיח שגם המתפלל בביתו, אין לשא עליו נשק. והוכיח מהטעם הנזכר בראשונים הברזל מקצר והתפילה מארכת ימים וכו'. וה' יאריך ימינו בטוב אמן.

מקור: הרב אלעזר רז שליט"א

פרשת בלק